

LAPSEN OSA ARVIOINNISSA

4.10. klo 15-17

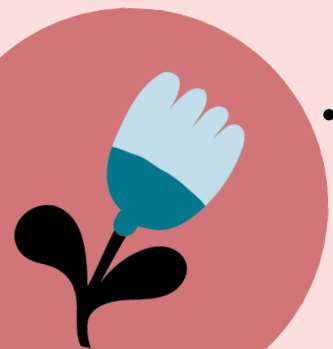
TURVAA
ja
TOIVOA

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Tilaisuuden ohjelma;

- **Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus – johdattelua seminaarin teemaan**
professori Tarja Pösö, ETU-tutkimus.
- **Lapsen tilanteen arviointi tutkimuksen näkökulmasta**
tutkijatohtori Anne-Mari Jaakola ja tutkija Tuuli Lamponen, ETU-tutkimusryhmä.
- **Lasten kokemukset turvallisesta arvioinnista**
osallisuusasiantuntija Johannes Jahnukainen, erikoissuunnittelija Tanja Koskinen ja projektisuunnittelija Anne Ruusunen ja kokemusasiantuntijanuoret, Tulevaisuuden lasten lastensuojelu -hanke, Etelä-Suomi
- **Lasta kokeva monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin toimintakortit**
lastensuojelun kehittäjä Marika Huupponen, Etelä-Savo ja lastensuojelun kehittämisasiantuntija Katariina Katainen, Pohjois-Savo. LUMO-hanke, Itä-Suomi
- **Kysymyksiä ja keskustelua**

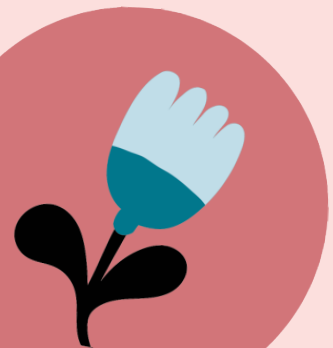

Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus – johdattelua seminaarin teemaan

Tarja Pösö, Tampereen yliopisto

Arvioitu lapsuus

- Ammattilaiset arvioimassa pituutta, painoa, kehitystä, kykyjä, muita ominaisuuksia, käyttäytymistä, asennetta yms
- Lapset ja itsearviointi

Arviointi palveluissa

- Lapsi yksilönä
 - Palvelutarpeen arviointi, lastensuojelutarpeen arviointi, tukitoimien arviointi, erityisen tuen arviointi, huostaanoton tarpeen arviointi, asiakassuunnitelman arviointi jne.
 - Arviointia tehdään myös jatkuvasti osana lapsiperhepalveluita ja lastensuojelua
- Lapset (yleisenä tai spesifinä) ryhmänä
 - Lapsistrategia, lastensuojelun laatusuositus, hyvää kohtelua koskeva suunnitelma jne
 - Arvioinnin pohjana hyvänä pidetty lapsuus, silloin kun se on yhteiskunnallisten toimien kohteena

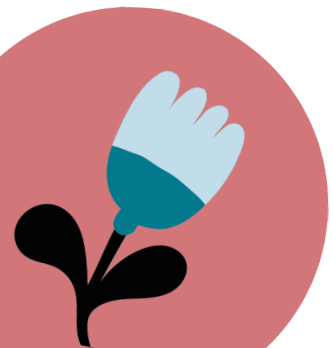
Arvioinnin pitkä historia

- Sosiaalityön klassikko: Mary Richmond 1817
 - ”Social Diagnosis” yksilöiden parissa tehtävän työn systemaattiseksi jäsennykseksi
 - Tärkeää mm. siksi, että ”arviointi on myös ennuste tulevast”.
- Sittemmin arviointia on pidetty yhtenä kiistellyimmistä sosiaalityön alueista
 - Valta-asetelma arvioitsijan ja arvioitavan välillä, deterministiset ja kapeat oletukset syy- ja seuraussuhteista, arvioitavana olevan lapsen tai vanhemman oman toiminnan sivuuttaminen, arvioitavana olemisen ketjut itsensä esittämisen toistuvina areenoina yms.
- Arvioinnin kipukohtia on pyritty vähentämään kehittämällä erilaisia arviointimenetelmiä (esim. strukturoidut menetelmät) ja arviointiorientaatioita (esim. kumppanuusperustaa korostavat menetelmät)

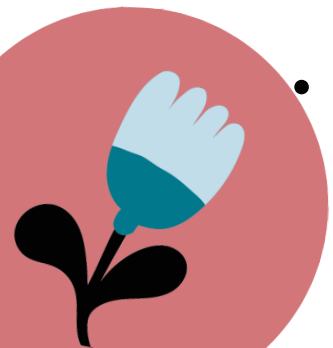
Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus

- Palvelujärjestelmään muodostunut koko ajan enemmän arviointikohtia, jotka määrittävät palveluihin pääsemistä, niissä pysymistä tai niistä poispääsemistä
- Kysymykseen siitä, ketä, mitä ja miten arvioidaan, kohdistuu vahvoja odotuksia lasten osan uudenaikaisesta hahmottamisesta
 - Näkökulmana ennen kaikkea lasten osallisuus arvioinnissa / lasten oikeus osallistua

Tässä seminaarissa: Lapsen osa arvioinnissa

- Seminaarin otsikointi alleviivaa sitä, että lapsen osa arvioinnissa ei tyhjenny lapsen osallisuuteen mutta lapsen osasta ei voi tietää ilman lapsen osallisuutta
 - ”Ammatillisen laiskuuden riski”
- ”Lapsen etua arvioitaessa on kunnioitettava lapsen oikeutta vapaasti ilmaista näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa ja saada nämä näkemykset otetuksi asianmukaisesti huomioon.”
(Lapsen oikeuksien komitean yleiskommentti 14, 2013)
- Merkittävä ajankohtainen haaste onkin löytää tasapaino kahden vaativan ajankohtaisen odotuksen välillä
 - Ammattilaisen velvollisuus tehdä arviointia ja siihen pohjautuvia ratkaisuja lapsen edun mukaisesti
 - Lapsen oikeus ilmaista näkemyksensä

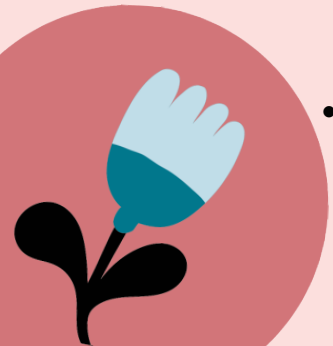
Näkökulmat lapsen osaan arvioinnissa

1. Tutkimukseen perustuva näkökulma arviointityötä tekevien ammattilaisten osaamisesta ja näkemyksistä
2. Pienten lasten näkökulma rehellisyyden ja leikin tärkeydestä
3. Monialaisen kehittämisen näkökulma rohkeuden ja selkeiden tapojen tärkeydestä

Tilaisuuden ohjelma;

- **Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus – johdattelua seminaarin teemaan**
professori Tarja Pösö, ETU-tutkimus.
- **Lapsen tilanteen arviointi tutkimuksen näkökulmasta**
tutkijatohtori Anne-Mari Jaakola ja tutkija Tuuli Lamponen, ETU-tutkimusryhmä.
- **Lasten kokemukset turvallisesta arvioinnista**
osallisuusasiantuntija Johannes Jahnukainen, erikoissuunnittelija Tanja Koskinen ja projektisuunnittelija Anne Ruusunen ja kokemusasiantuntijanuoret, Tulevaisuuden lasten lastensuojelu -hanke, Etelä-Suomi
- **Lasta kokeva monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin toimintakortit**
lastensuojelun kehittäjä Marika Huupponen, Etelä-Savo ja lastensuojelun kehittämisasiantuntija Katariina Katainen, Pohjois-Savo. LUMO-hanke, Itä-Suomi
- **Kysymyksiä ja keskustelua**

Lapsen tilanteen arviointi tutkimuksen näkökulmasta

TURVAA
ja
TOIVOA

Anne-Mari Jaakola

YTT, tutkijatohtori, sosiaalityöntekijä

Tuuli Lamponen

YTT, yliopistonlehtori, sosiaalityöntekijä

Tampereen yliopisto;

ETU tutkimushanke

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

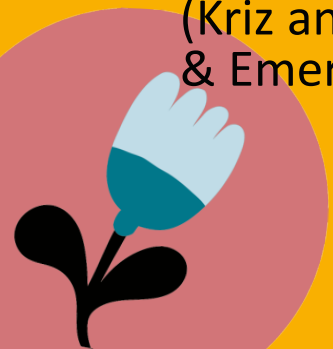
Lapsen osa arvioinnissa ja päätöksenteossa

- Lapsikeskeinen, lapsen etua ja oikeuksia huomioiva arviointi on ollut tutkimuksen ja sosiaalityön käytäntöjen kiinnostuksen kohde jo pitkään
- (1) lapsella on oikeus olla osallinen ja kuulla omaa itseään koskevasta asiasta;
- (2) lapsella on oikeus ilmaista oma näkemys (ja kokemus);
- (3) lapsella on oikeus saada näkemyksensä (ja kokemuksensa) huomioon otetuiksi arvioinnissa ja päätöksenteossa (ikä ja kehitystaso huomioiden) (LOS 12 artikla)

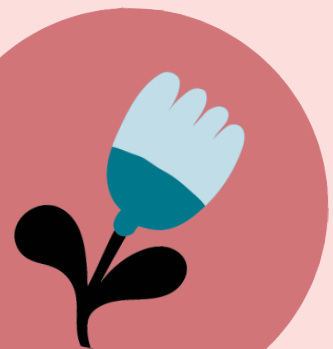

- Lapsen osassa ei ole kyse vain lapsen oikeuksien toteutumisesta, vaan kyse on myös ammattilaisten mahdollistamista lapsen oikeuksista ja sen yhteydestä lastensuojelun onnistuneisuuteen (Enroos et al., 2017)
- Lapsen osallisuuden yhteys päätöksenteon onnistuneisuuteen on voitu osoittaa tutkimuksissa
- Osallisuudella on osoitettu yhteys myös myönteisiin lapsen hyvinvointivaikutuksiin
- Osallisuudella on voitu vahvistaa lapsen roolia kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä

(Kriz and Roundtree-Swain 2017; Vis et al. 2011; Van Bijleveld et al. 2019; Balsells et al. 2017; Lloyd & Emerson 2017; Dedding et al. 2013; Willumsen and Skivenes, 2005)

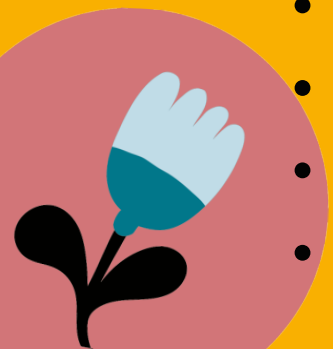

- Tutkimuksista kuitenkin tiedetään, että lapsen osallisuuden toteutumisessa on vaihtelua
 - Kansainvälistä lastensuojelututkimusta osallisuudesta on varsin paljon, mutta kotimaista tutkimusta voisi olla enemmänkin
- Voidaan olettaa, että työntekijä-, asiakas- ja organisaatiokohtaiset erot selittävät vaihtelua, myös yhteiskunnalliset erot merkittäviä eri maiden välillä
- Lapsikeskeisyyden, lapsen osan ja osallisuuden käsitteellinen ymmärrys vaihtelee

ETU-tutkimus tuottaa tietoa lapsen tilanteen arvioinnista

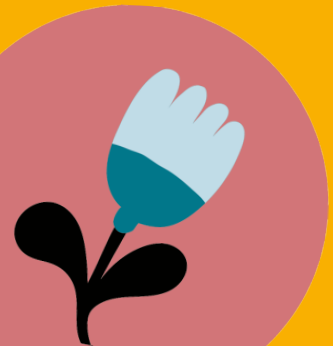
- ”Lastensuojelu lapsen etuna” ETU-tutkimushanke (valtion sosiaalityön tutkimusrahoitus / VTR/STM 2021-2022) tutkii lapsen tilanteen arviointia sosiaalihuollon ja lastensuojelun rajapinnoilla
- Tutkitaan sosiaalityöntekijöitä ja muita ammattilaisia arvioinnin tekijöinä: prosessiin vaikuttaa asiakas, työntekijä, organisatorinen ympäristö ja yhteiskunnallinen ympäristö laajemmin sekä tieto ja/tai oletus, joka päätöksentekotilanteessa on ratkaisun vaikutuksista lapsen tilanteeseen
- Tutkimuksen teemoina:
 - arviointi lastensuojelun ammattilaisten työnä ja osaamisena,
 - palvelutarpeen arvioinnin järjestäminen
 - arviointi asiakasnäkökulmasta
 - monikielisyys arvioinnissa ja
 - strukturoidun arvioinnin mahdollisuudet

Arvioinnin lähestymistapojen ja tehtäväalojen erot, %

(Onko tekemäsi arviointi mielestäsi...?)

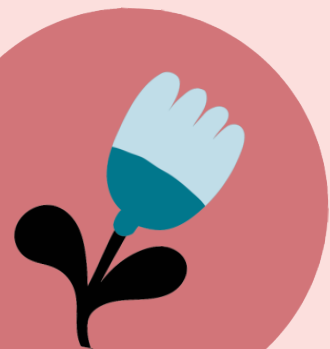
Arvioinnin lähestymistapa					
	Perhekeskeistä	Vanhempikeskeistä	Lapsikeskeistä	Palvelukeskeistä	yhteensä
SHL tehtävissä	47	6	25	22	100 (81)
LSL tehtävissä	26	9	52	14	100 (171)
yhteensä	32	8	43	17	100 (252)

Arvioinnin trendit 2010 ja 2020 lukujen alussa

(1=täysin samaa mieltä 5=täysin eri mieltä)

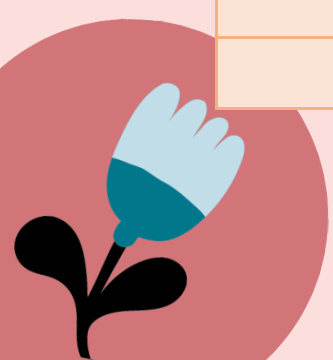
		Minulla on mielestäni riittävästi osaamista kohdata lapsi henkilökohtaisesti tehdessäni arviointia *	Lapsen tilannetta koskeva arviointi kunnioittaa lapsen itsemääräämisoikeutta ***	Lapsen tilannetta koskeva arviointi huomioi riittävästi lapsen edun **
2010	KA.	2,01	2,14	2,01
	N	504	506	506
	KH	0,87	0,827	0,691
2021	KA.	1,87	1,85	1,89
	N	365	369	362
	KH	0,943	0,795	0,757

Arvioinnin trendit 2010 ja 2020 lukujen alussa

(1=täysin samaa mieltä 5=täysin eri mieltä)

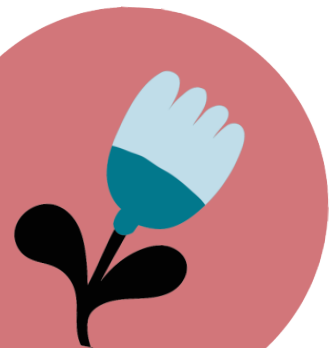
		Työnantajanani toimivassa kunnan tai kuntayhtymän sosiaalitoimen organisaatiossa tehtävä lastensuojelutyö on tuloksiltaan onnistunutta siinä mielessä, että lapsen tilanteeseen voidaan vaikuttaa, niin että lapsen tilanne paranee **	Työnantajanani toimivan kunnan tai kuntayhtymän sosiaalitoimen organisaatio mahdollistaa riittävän ajan lapsilähtöiseen lastensuojelun sosiaalityöhön **
2010	KA.	2,43	3,81
	N	504	504
	KH	0,882	1,133
2021	KA.	2,27	3,62
	N	357	368
	KH	0,811	1,12

Lapsesta huomioitujen osatekijöiden vaihtelu arvioinnissa vuonna 2021

(Kuinka usein huomioi lapseen liittyviä tekijöitä arvioinnissa; 1=en koskaan 5=aina)

Lapsen...	ominaisuudet	taustahistoria ja kehitystieto	tarvitsevuus	sosiaalinen asema ja läheissuhteet	riskitekijät
α	0.832	0.845	0.84	0.833	0.8
KA (keskiarvo)	4.090	3.338	4.244	4.157	3.877
KH (keskihajonta)	0.653	0.521	0.543	0.551	0.683
Min.	1.4	1.75	2.17	2.43	2
Max.	5	4.38	5	5	5

Ammattilaisten tekemä arviointi suhteessa lapseen

- Aineisto tavoittaa jotakin lapsen osasta arvioinnissa (pohjalla kuvitteellinen tilanne):
 - ❖ Kuvaa ammattilaisten hyvänä pitämää arviointikäytäntöä SHL /LSL- alla
 - ❖ Ammattilaisten ajatteluun pohjaavaa

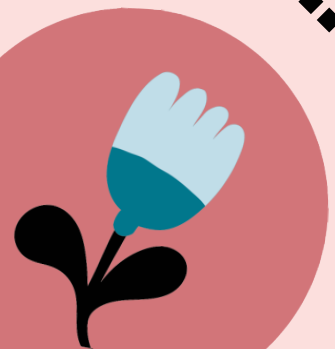
“Sitä lapsen osallisuutta---että lapsi tulisi todellisesta kuulluksi, että se luottamus olisi riittävä ja että niitä todellisia muutoksia siihen hyvään tapahtuisi. Että ei jäisi toimenpiteiden kohteeksi vaan että se olisi sellaista jotenkin syvällä tavalla lapsen kehitystä ja kasvua tukevaa ja mahdollistavaa. Ja se, että miten se (arviointi)pyrkii varmistamaan, niin se kommunikointihan se on ja se keskustelu. Ja tietysti ajattelen myös semmoinen yhteinen tekeminen siihen sen mikä on niin kuin lapselle ominaista---että asettuisi siihen heidän tilanteeseensa ilman, että olisi se semmoinen ylhäältä päin tai jostain auktoriteettiasemasta tuleva kommentointi, vaan se ymmärtäminen.” (H24)

- Onnistuessaan lapsen tilanteen tulkinta johtaa oikeanlaiseen reagointiin.
(esim. Munro 2002; Holland 2004; Helm 2010; 2013.)

Ammattilaisten tekemä arviointi suhteessa lapseen

- Lapsi pyritään tapaamaan aina, arviointiprosessit kuitenkin vaihtelevat:
 - ❖ Käsityömyöisyys, tapauskohtaisuus, tulkinallisuus
 - ❖ Arviointiorientaatiot, arvioinnin suunnat
 - ❖ Käytännöt tiedon kanssa työskentelyssä
 - ❖ Prosessin rakentuminen ensitiedosta ratkaisuun

Ammattilaisten tekemä arviointi suhteessa lapseen

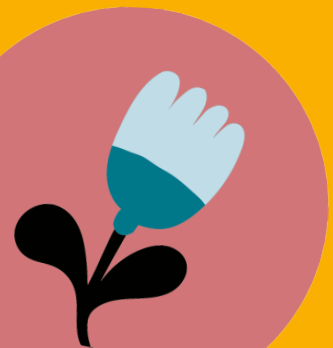
- Lapsi tiedon tuottajana ja tiedonkeruun kohteena- ensisijaista lasta koskeva tieto, jota vasten sosiaalityöntekijä jäsentää lapsen tilanteen taustatekijöitä sekä lapsen ja hänen perheensä tuen ja avun tarvetta.
- Lapsen mukanaolo arvioinnissa vahvistaa tiedon oikeellisuutta
- Jokaisen lapsen ja lapsuuden arviointi erikseen

”Mä ajattelen, että siinä kohdassa meidän tehtävä on tavalla tai toisella päästä hakemaan toista näkökulmaa ja katsomaan sitä tilannetta sen lapsen silmin lapsen kanssa yhdessä” (H27)

Lopuksi:

- Lapsella on oikeus saada etunsa arvioiduksi ja huomioon otetuksi
- Arvioinnin tavoitteena on muodostaa käsitys siitä, millaista lasta ja perhettä koskevaa tietoa tarvitaan ja miten tämä tiedon kertyminen ja sen käsittely tukee päätöksentekoa
- Arviointi ja päätöksenteko muodostavat jatkumollisen prosessin, jossa on kyse tiedon keräämisestä, käsittelystä, tulkinnasta ja arvottamisesta
- Mitä paremmin ammattilaiset onnistuvat tulkitsemaan lapsen tilannetta oikein, sitä onnistuneempi lasta koskeva päätös on
- Lapsen lähellä oleminen- lapsen näkemysten ja kuulluksi tulemisen ohella huomion kohdistaminen myös lasten kokemuksiin

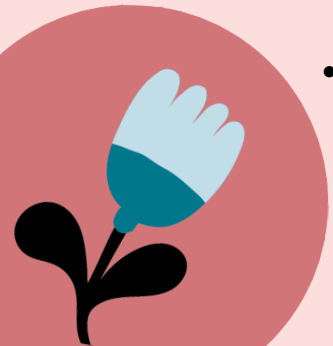
Kiitos!

<https://projects.tuni.fi/etututkimus/>

anne-mari.jaakola@tuni.fi
tuuli.lamponen@tuni.fi

Tilaisuuden ohjelma;

- **Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus – johdattelua seminaarin teemaan**
professori Tarja Pösö, ETU-tutkimus.
- **Lapsen tilanteen arviointi tutkimuksen näkökulmasta**
tutkijatohtori Anne-Mari Jaakola ja tutkija Tuuli Lamponen, ETU-tutkimusryhmä.
- **Lasten kokemukset turvallisesta arvioinnista**
osallisuusasiantuntija Johannes Jahnukainen, erikoissuunnittelija Tanja Koskinen ja projektisuunnittelija Anne Ruusunen ja kokemusasiantuntijanuoret, Tulevaisuuden lasten lastensuojelu -hanke, Etelä-Suomi
- **Lasta kokeva monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin toimintakortit**
lastensuojelun kehittäjä Marika Huupponen, Etelä-Savo ja lastensuojelun kehittämisasiantuntija Katariina Katainen, Pohjois-Savo. LUMO-hanke, Itä-Suomi
- **Kysymyksiä ja keskustelua**

Pienet lapset osana arviointia

TURVAA
ja
TOIVOA

Johannes Jahnukainen

Tanja Koskinen

Talvikki Suomela

Jasmin Viljakainen

21.10.2022

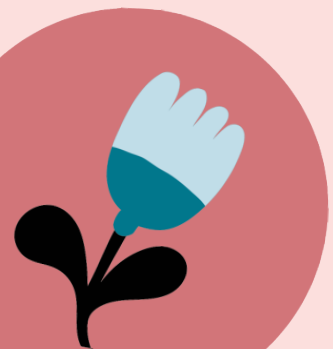
Tulevaisuuden
lastensuojelu

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

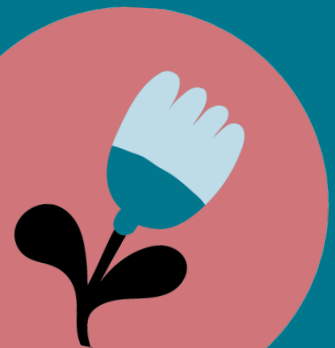
Minkä edessä olimme?

- Kuusi sijaishuollossa asuvaa lasta
- Ikähaarukka 5-9v.
- Aikaa 1,5h
- Mukana kaksi kokemusasiantuntijanuorta
- Työskentelyn teemoina TURVAA ja TOIVOA arvioinnin näkökulmasta

Mitä valintoja tehtiin?

- Ei liikaa aikuisia
- Tuttu aikuinen tarvitaan
- Tila, jossa tekemistä, muttei liikaa virikkeitä
- Kokemusasiantuntijanuoret ”tulkkina”
- Herkkuja (mutta ei liikaa!)
- Toiminnallisuutta

Työpajan kulku

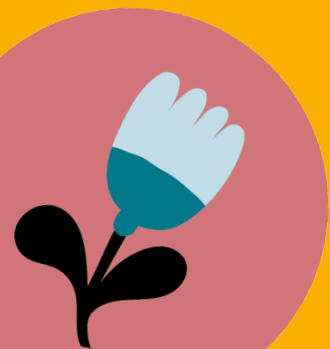
Alkuleikki

Turvallisuushatut

Hyvän mielen
taideteos

Alkuleikin kautta esittäytyminen

”Kirjoita kaverin selkään kiinnitetylle lapulle kivoja juttuja kaverista!”

- Lasten rohkeus yllätti. Kukaan ei tuntunut arastelevan tuntemattomia aikuisia.
- Hommiin ryhdyttiin reippaasti ja avoimella mielellä.
- Jokainen sai ylpeästi kertoa miten hieno tyyppi on!
- Kokemusasiantuntijat kertoivat lapsille itsestään.
- Samalla hanketyöntekijät saivat lyhyesti kertoa keitä ovat ja miksi ovat täällä tänään.

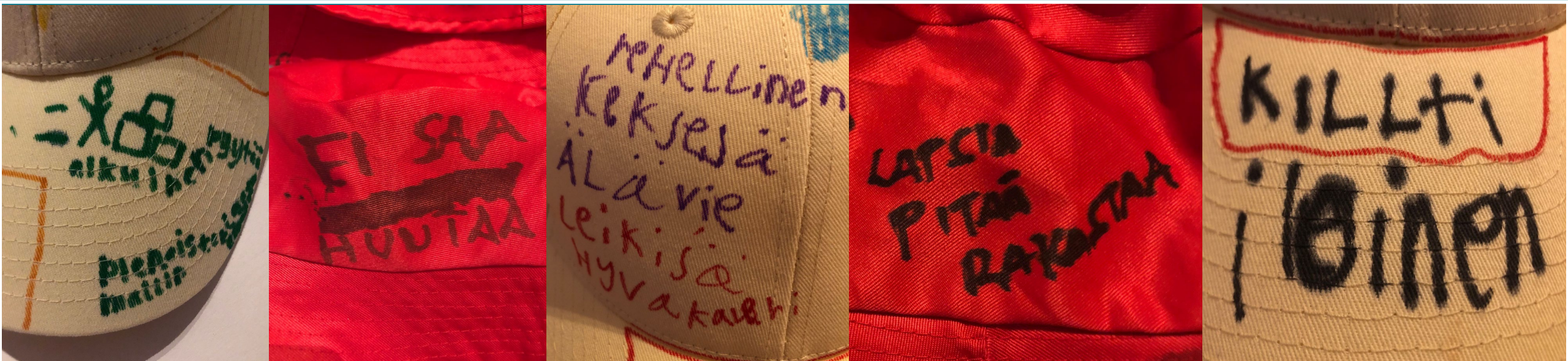
Turvallisuushatut

TURVAA
ja
TOIVOA

On tärkeää, että lapsilla on turvallinen olo, kun he tapaavat työntekijöitä. Ei saa pelottaa eikä jännittää liikaa ja pitäisi olla hyvä mieli, että voi kertoa aikuisille mitä kuuluu ja miten perheellä menee. Minkälaisia asioita työntekijöiden täytyy muistaa, kun he tapaavat lapsia? Mitä työntekijän päästä pitää löytyä, että hän osaa oikealla tavalla jutella lapsille? Kirjoitetaan tai piirretään ne asiat hattuun niin sitten ne on työntekijöiden päässä!

Turvallisuushatut

LEIKKI

REHELLISYYS

TUNNELMA

Hyvän mielen taideteos

Joskus lapsilla ja perheillä on kaikenlaisia murheita ja tuntuu että asiat on ihan huonosti. Tehdään yhdessä iso taideteos, jota katsomalla tulee sellainen olo, että kaikki kyllä järjestyy!

Hyvän mielen taideteos

TULEE HYVÄ
MIELI, KUN ISI
TAI ÄITI LOHDUTAA.

Mitä opittiin?

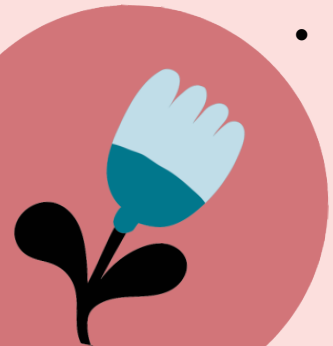
- Vaikka aikuiset vaihtuvat voi turvallisen tilan merkitys olla suuri. Tila assosioituu kivoihin juttuihin.
- Vuorovaikutukseen päästiin leikin ja yhteisen tekemisen kautta.
- Uusille aikuisille kerrottiin spontaanisti asioita omasta elämästä yhteisten touhujen lomassa.
- Tärkeää sanoittaa lapsille ketä olemme ja missä roolissa heitä kuulemme. Ei kerätä tietoa ”salaa” leikin varjolla eikä anneta väärää kuvaa siitä mihin asioihin voimme vaikuttaa.
- Pienten lasten tuottama tieto on tärkeää ja sen tulkitsemisessa kannattaa hyödyntää kokemusasiantuntijoita!

KIITOS!

Tilaisuuden ohjelma;

- **Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus – johdattelua seminaarin teemaan**
professori Tarja Pösö, ETU-tutkimus.
- **Lapsen tilanteen arviointi tutkimuksen näkökulmasta**
tutkijatohtori Anne-Mari Jaakola ja tutkija Tuuli Lamponen, ETU-tutkimusryhmä.
- **Lasten kokemukset turvallisesta arvioinnista**
osallisuusasiantuntija Johannes Jahnukainen, erikoissuunnittelija Tanja Koskinen ja projektisuunnittelija Anne Ruusunen ja kokemusasiantuntijanuoret, Tulevaisuuden lasten lastensuojelu -hanke, Etelä-Suomi
- **Lasta kokeva monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin toimintakortit**
lastensuojelun kehittäjä Marika Huupponen, Etelä-Savo ja lastensuojelun kehittämisasiantuntija Katariina Katainen, Pohjois-Savo. LUMO-hanke, Itä-Suomi
- **Kysymyksiä ja keskustelua**

Monitoimijainen lapsen palvelutarpeen arvioinnin TOIMINTAKORTIT

TURVAA
ja
TOIVOA

Marika Huupponen
Katariina Katainen

4.10.2022

LUMO
Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti

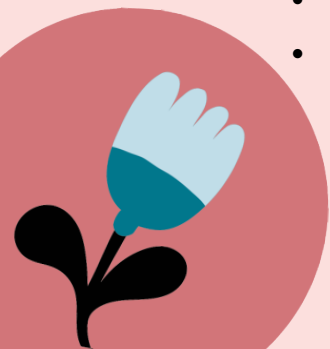

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Kehittämistyön tausta ja toimintakorttien tavoitteet

- LUMO – Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti Itä- ja Keski-Suomessa 2020-2022 –hanke
 - Systemisen toimintamallin ja monitoimijaisen yhteistyön edistäminen – asiakkaan osallisuus
 - Taustalla puutteet vakavimmin oireilevien lasten auttamisessa ja rakenteellisten yhteistyökäytäntöjen puuttuminen
 - Palvelutarpeen arviointimallin pohjana LAPE-kaudella (2016-2019) kehitetty monitoimijainen yhteistyö- ja arviointimalli (THL)
- LUMOSSa monitoimijaista yhteistyötä kehitettiin lapsen palvelutarpeen arvioinnin kontekstissa
 - Lapsen palvelutarpeen arvioinnissa konkretisoituu perus- ja erityistason palvelujen yhdyspintatyö ja sen tulisi olla vaihe, jossa lapsen ja perheen ongelmat eivät ole ehtineet syventyä ja pitkittyä
 - Palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ei ole vakiintuneita rakenteita ja tapoja – kehittämistyöllä yritetään vastata etenkin haasteellisempina näyttäytyviin tilanteisiin
 - Pta-kehittämistyö tapahtui kolmen maakunnan alueella 2021-2022 (Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Keski-Suomi)
- Tavoitteet
 - Ohjata hyvään ja laadukkaaseen monitoimijaiseen yhteistyöhön lapsen kokonaistilanteen kartoittamiseksi ja arvioimiseksi
 - Tavoitteena tiedon kerääminen ja kokonaisuymmärryksen muodostaminen lapsen tilanteesta – päästä lapsen tuen tarpeisiin ajoissa kiinni
 - Lisätä asiakkaan osallisuutta omissa asioissaan
 - Tuoda lapsen palvelutarpeen arviointiin systemistä ajattelu- ja toimintatapaa

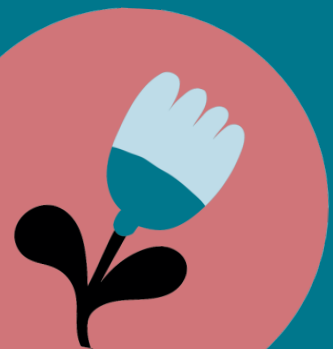
→ Käytännön ohjeita sisältävä sähköinen työkalu

Toimintakorttien ohjeiden taustalla erityisesti tilanteet, joissa..

- Lapsella ja perheellä useamman yhtäaikaisen palvelun tarve
- Lapsen tilanne on monimutkainen tai vaikeasti selvitettävä
- Lapsen tuen tarve on epäselvä
- Lapsen asian selvittäminen sosiaalihuollossa toistuu
- Annetut palvelut ja tuet eivät ole riittäviä

→ Tarvitaan monialaista osaamista

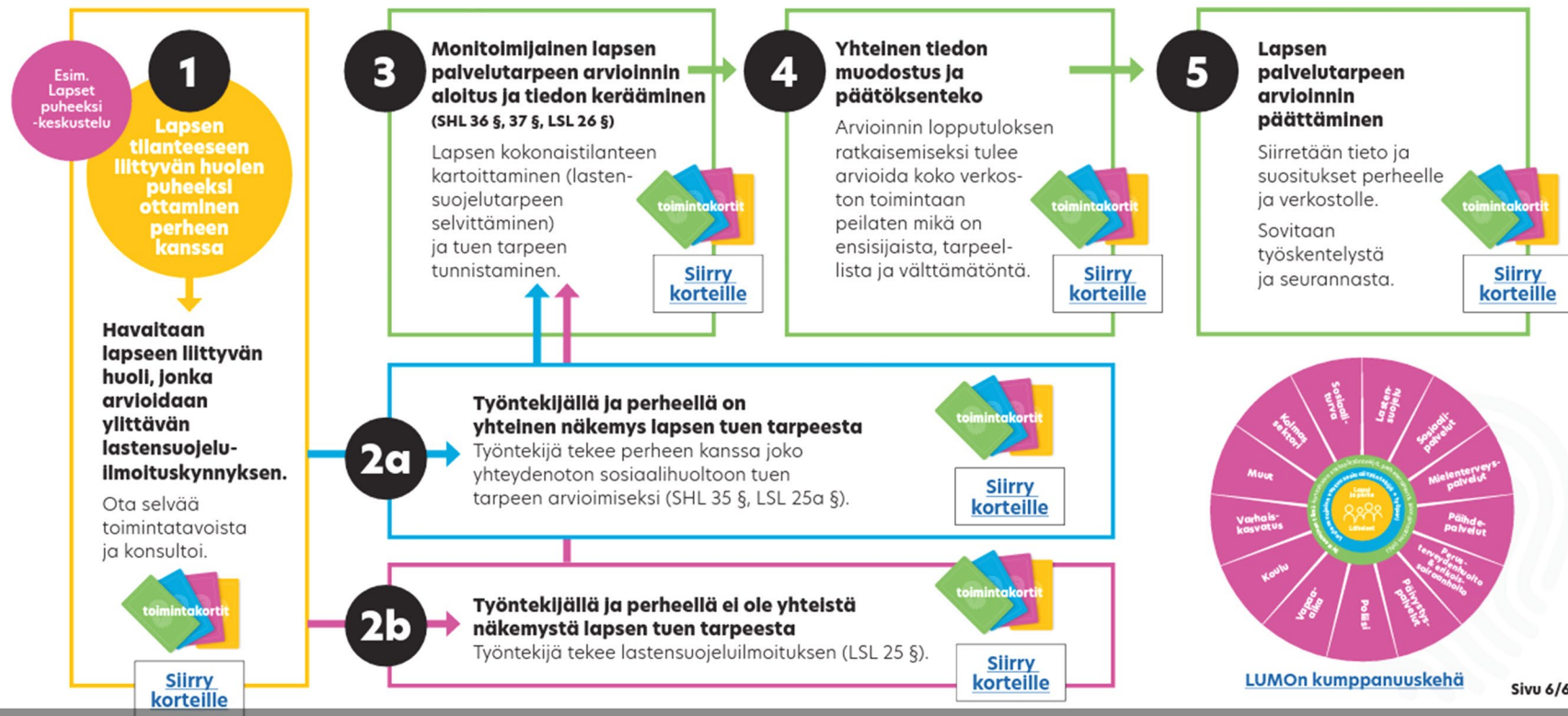

Prosessikaavio ohjaa toimintaa

Monitoimijainen lapsen palvelutarpeen arviointi

Systeeminen toiminta- ja ajattelumalli

1 vaiheen toimintakortit

Montimolaisen palvelutalteen
siirtymävaiheen vaihe:

1 2 3 4 5

Valitse kenen toimintakorttiin haluat tutustua:

- Ilmoittajan vihreälle kortille
- Yhteistyökumppanin siniselle kortille
- Yhteistyökumppanin pinkille kortille
- Asiakkaan keltaiselle kortille
- Paluu Montimolaisen palveluprosessi -kaavioon

PROSESSIN VAIHE

1 Lapsen tilanteeseen liittyvän huolen puheeksi ottaminen perheen kanssa

Lastensuojeluilmoitusvelvollisen **vihreät** toimintakortit

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1 3 4 5
2a 2b

PROSESSIN VAIHE

Lapsen tilanteeseen liittyvän huolen puheeksi ottaminen perheen kanssa

Olet havainnut lapsen liittyvän **huolen**, jonka arvioit ylittävän lastensuojeluilmoituskyynnyksen.

1 Hae tukea ja konsultoi

2 Ota huoli puheeksi perheen kanssa

3 Ota etukäteen selvää toimintatavoista

Ilmoittajan toimintakortti A-puoli

A-puoli B-puoli Paluu vaiheen etusivulle

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1 3 4 5
2a 2b

Ilmoittajan toimintakortti B-puoli

A-puoli B-puoli Paluu vaiheen etusivulle

1

Hae tukea ja konsultoi

- Pyydä työpariasi tai työtoimisi jäseniä avuksi huolen jäsentämiseen ja konkretisoimiseen. Katso lisävinkkejä [huolen puheeksi ottamisen vaiheista](#).
- Konsultoi tarvittaessa nimettömänä sosiaalitoimea; ylittyykö ilmoituskyynnys, kuinka otan asian puheeksi perheen kanssa, että mitä voin jo kertoa asiakkaalle sosiaalitoimen työskentelystä?
- Lapsen kohdistuvassa väkivalta- ja seksuaalirikosepäilyissä konsultoi sekä lastensuojelua että poliisia.

2

Ota huoli puheeksi perheen kanssa

- Ota huoli puheeksi perheen kanssa rehellisesti ja kunnioittavasti! Hyviä tapoja aloittaa keskustelu on esimerkiksi "sopiiko, että keskustelisimme tästä asiasta..." tai "milloin voisimme puhua...". Arvostava puhetapa auttaa asian käsittelyä ja yhteistyötä kaikkien kesken, ilmoittajan, perheen ja sosiaaliviranomaisen välillä.

3

Ota etukäteen selvää toimintatavoista

- Selvitä, kuinka tehdään [lastensuojeluilmoitus](#), [yhteydenotto sosiaalihuoltoon](#) [tuen tarpeen arvioimiseksi](#) sekä [tarvittaessa ilmoitus poliisille](#).
- Ota selvää hyvinvointialueesi sosiaalihuollon ilmoituskäytännöistä.
→ Selvitä, miten ilmoitus teknisesti tehdään: sähköisellä ilmoituslomakkeella, THL:n ilmoituslomakkeella vai kohteellisesti tilanteissa puhelimitse. Tietoa ilmoituksen tekemisestä saat alueesi sosiaaliviranomaisilta ja hyvinvointialueesi nettisivuilta.
→ Kaksi tapaa:
1. Voit tehdä [yhteydenoton sosiaalihuoltoon](#) tuen tarpeen arvioimiseksi ([SHL 35 §](#) ja [LSL 25a §](#)) tai
2. voit tehdä [lastensuojeluilmoituksen](#) ([LSL 25 §](#))
- Ota selvää, kuinka toimitaan väkivalta- ja seksuaalirikosasioissa, ks. esim. [THL:n ohje](#)
- Kokoa itsellesi tietoa alueesi konsultaatio- tai kriisipäivystyksestä, terveydenhuollosta, poliisista.

2b vaiheen toimintakortit

Monitoimilajien palvelutarpeen arvioinnin 2b vaihe

Valitse kenen toimintakorttiin haluat tutustua:

- Ilmoittajan vihreälle kortille
- Sosiaalityöntekijän siniselle kortille
- Yhteistyökumppanin pinkille kortille
- Asiakkaan keltaiselle kortille
- Paluu Monitoimilajien palveluprosessi-kaavioon

2b Työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta

Työntekijä tekee lastensuojelu-ilmoituksen (LSL 25§).

Työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta
Työntekijä tekee lastensuojelu-ilmoituksen (LSL 25§).

- Konsultoi ja keskustele työryhmässä**
 - Yhteinen näkemys lapsen tuen tarpeesta ei ole syntynyt, eikä yhteisistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta ole voitu muodostaa.
 - Keskustella työryhmässä näkemystä lapsen tuen tarpeesta.
 - Keskustella työryhmässä näkemystä lapsen tuen tarpeesta.
 - Keskustella työryhmässä näkemystä lapsen tuen tarpeesta.
- Tee kirjallinen lastensuojelu-ilmoitus**
 - Kirjallinen ilmoitus on jätettävä lastensuojeluviranomaiselle.
 - Kirjallinen ilmoitus on jätettävä lastensuojeluviranomaiselle.
 - Kirjallinen ilmoitus on jätettävä lastensuojeluviranomaiselle.
- Kirjeallisessä tilanteessa otta yhteistyä sosiaalihuoltoon puhelimitse**
 - Kirjeallisessä tilanteessa otta yhteistyä sosiaalihuoltoon puhelimitse.
 - Kirjeallisessä tilanteessa otta yhteistyä sosiaalihuoltoon puhelimitse.
 - Kirjeallisessä tilanteessa otta yhteistyä sosiaalihuoltoon puhelimitse.

Työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta
Lapsen tuen tarpeesta on tehty lastensuojelu-ilmoitus (LSL 25 §).

- Lastensuojelu-ilmoituksen saavuttava arvio välittömästi kirjallinen lastensuojelun tarve**
 - Lastensuojelu-ilmoituksen saavuttava arvio välittömästi kirjallinen lastensuojelun tarve.
 - Lastensuojelu-ilmoituksen saavuttava arvio välittömästi kirjallinen lastensuojelun tarve.
 - Lastensuojelu-ilmoituksen saavuttava arvio välittömästi kirjallinen lastensuojelun tarve.
- Ole yhteydessä asiantosaasiin**
 - Ole yhteydessä asiantosaasiin.
 - Ole yhteydessä asiantosaasiin.
 - Ole yhteydessä asiantosaasiin.
- Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle**
 - Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle.
 - Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle.
 - Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle.

Lastensuojelu-ilmoituksen saavuttava arvio välittömästi kirjallinen lastensuojelun tarve

- Ole yhteydessä asiantosaasiin**
 - Ole yhteydessä asiantosaasiin.
 - Ole yhteydessä asiantosaasiin.
 - Ole yhteydessä asiantosaasiin.
- Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle**
 - Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle.
 - Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle.
 - Kutsu asiakas ja tarpeen mukainen verkosto koolle.

Työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta
Lapsen tilanteesta on tehty lastensuojelu-ilmoitus (LSL 25 §).

- Sinulla ei vielä tässä vaiheessa ole tehtävää lapsen tilanteen arviointiprosessissa, mutta sinut voidaan myöhemmin kutsua mukaan**
 - Sinulla ei vielä tässä vaiheessa ole tehtävää lapsen tilanteen arviointiprosessissa, mutta sinut voidaan myöhemmin kutsua mukaan.
 - Sinulla ei vielä tässä vaiheessa ole tehtävää lapsen tilanteen arviointiprosessissa, mutta sinut voidaan myöhemmin kutsua mukaan.
- Sinulla on velvollisuus pyydettäväsi luovuttaa tarvittavat tiedot sekä osallistua lapsen palvelutarpeen arviointiin**
 - Sinulla on velvollisuus pyydettäväsi luovuttaa tarvittavat tiedot sekä osallistua lapsen palvelutarpeen arviointiin.
 - Sinulla on velvollisuus pyydettäväsi luovuttaa tarvittavat tiedot sekä osallistua lapsen palvelutarpeen arviointiin.

Sinulla ei vielä tässä vaiheessa ole tehtävää lapsen tilanteen arviointiprosessissa, mutta sinut voidaan myöhemmin kutsua mukaan

- Sinulla on velvollisuus pyydettäväsi luovuttaa tarvittavat tiedot sekä osallistua lapsen palvelutarpeen arviointiin**
 - Sinulla on velvollisuus pyydettäväsi luovuttaa tarvittavat tiedot sekä osallistua lapsen palvelutarpeen arviointiin.
 - Sinulla on velvollisuus pyydettäväsi luovuttaa tarvittavat tiedot sekä osallistua lapsen palvelutarpeen arviointiin.

Työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta
Työntekijä tekee lastensuojelu-ilmoituksen (LSL 25 §).

- Työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojelu-ilmoitus**
 - Työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojelu-ilmoitus.
 - Työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojelu-ilmoitus.
- Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmotuksesta**
 - Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmotuksesta.
 - Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmotuksesta.
- Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle**
 - Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle.
 - Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle.

Työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojelu-ilmoitus

- Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmotuksesta**
 - Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmotuksesta.
 - Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmotuksesta.
- Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle**
 - Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle.
 - Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle.

Lastensuojeluilmoitusvelvollisen vihreät toimintakortit

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1 2a 2b 3 4 5

PROSESSIN VAIHE

Työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta

Työntekijä tekee lastensuojeluilmoituksen (LSL 25§).

Ilmoittajan toimintakortti

A-puoli

1 Konsultoi ja keskustele työryhmässä

2 Tee kirjallinen lastensuojelu-ilmoitus

3 Kiireellisessä tilanteessa ota yhteyttä sosiaalihuoltoon puhelimitse

A-puoli B-puoli Paluu vaiheen etusivulle

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1 2a 2b 3 4 5

Ilmoittajan toimintakortti

B-puoli

A-puoli B-puoli Paluu vaiheen etusivulle

1 Konsultoi ja keskustele työryhmässä

- Hyödynnä sekä oman työtiimisi että sosiaaliviranomaisen konsultointitukea, miten toimia, kun perhe ei tunnista havaitsemiasi huolenaiheita tai suhtautuu niihin kielteisesti.
- Mietтікää työryhmässä millä tavalla, missä tilanteessa ja keitä on paikalla, kun lastensuojeluilmoitus otetaan puheeksi perheen kanssa.
- Kerro perheelle ilmoitusvelvollisuudestasi.

2 Tee kirjallinen lastensuojeluilmoitus

- Kirjallinen ilmoitus ei jätä tulkinnanvaraa, vaan huoli on ilmaistu siten kuin ilmoittaja on sen tarkoittanut.
- Kirjoita ilmoitukseen, että toivot olevasi mukana lapsen palvelutarpeen arvioinnissa. Voit myös kutsua sosiaaliviranomaisen yhteiseen tapaamiseen, jos teillä on jo sellainen lapsen ja perheen kanssa sovittuna.

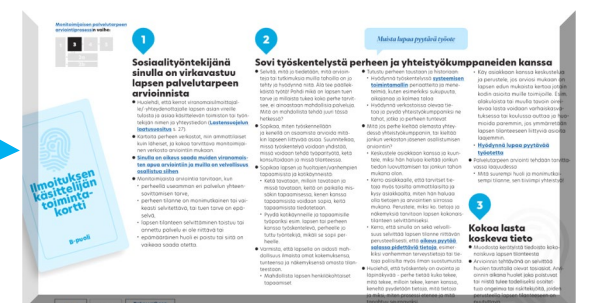
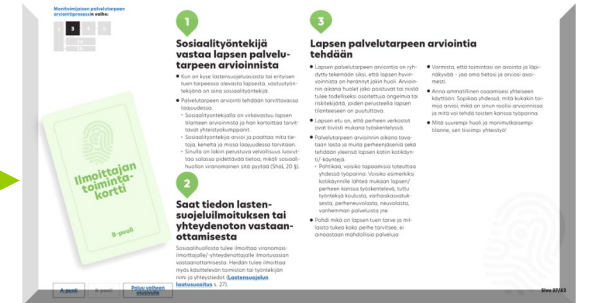
3 Kiireellisessä tilanteessa ota yhteyttä sosiaalihuoltoon puhelimitse

Jos et tavoita sosiaalihuollon viranomaista tai teet ilmoituksen virka-ajan ulkopuolella, ole yhteydessä alueesi sosiaalipäivystykseen tai kiireellisessä tilanteessa 112.

Sivu 28/62

3 vaiheen toimintakortit

Asiakkaan **keltaiset** toimintakortit

1

Lapsen palvelutarpeen arviointi aloittaa lapselle sosiaalihuollon asiakkuuden

- Palvelutarpeen arvioinnin aikana lapsella on sosiaalihuoltolain 34 § mukainen sosiaalihuollon asiakkuus.
- Palvelutarpeen arvioinnista vastaa **sosiaalityöntekijä**.
- Sosiaalityöntekijällä on virkavastuu lapsen tilanteen arvioinnista ja selvittämisestä.
- Lapsen palvelutarpeen arviointia on ryhdytty tekemään siksi, että lapsen hyvinvoinnista on herännyt jokin huoli. Arvioinnin aikana huolet joko poistuvat tai niistä tulee todelliseksi osoitettuja ongelmia tai riskitekijöitä, joiden perusteella lapsen tilanteeseen on puututtava.
- Lapsen palvelutarpeen arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös perheenne voimavaroihin ja vahvuuksiin sekä siihen, miten ehkä itse olette jo yrittäneet mahdollista pulmaa ratkaista.

2

Palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä!

- Keskeisiä tapoja lapsen kokonaistilanteen kartottamiselle ovat lapsen ja vanhempien/huoltajien tapaamiset ja kotikäynnit.
- Tapaamisia voidaan sopia toimistolle, kotiin, lapsen koululle, päiväkodille jne. Tapaamiset voivat olla myös yhteisiä verkostopalaveria, joissa on mukana useamman eri tahon toimijoita, kuten vaikkapa terveydenhuollosta ja varhaiskasvatuksesta.
- Tapaamisille ja kotikäynneille voit pyytää ja ehdottaa mukaan perheenne kanssa jo aiemmin työskennellyttä, sinulle tuttua työntekijää. On tärkeää, että kerrot palvelutarpeen arvioinnista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, jos erityisesti toivot jonkun tahon osallistumista. Tilanteen selvittämisen kannalta olennaisinta ja sinulle tärkeiden verkoston jäsenten mukana olo arvioinnissa tuo siihen merkittävää lisäarvoa.
- Lastensuojelun työntekijä **voi tavata lasta ilman huoltajan suostumusta** ja ilmoittamatta ennalta, jos se katsotaan aiheelliseksi ja lapsen edun mukaiseksi.
- Lapsen tilanteen kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta on välttämätöntä pyytää muiden toimijoiden näkemyksiä tilanteestanne sekä selvittää taustalla mahdollisesti vaikuttavia asioita ja aiempia tapahtumia.
- Viranomaisten ja ammattilaisten työskentelyn tulee olla avointa ja läpinäkyvää. Kysy aina, jos olet epävarma tai epätietoinen jostain asiasta!

3

Sosiaaliviranomaisella on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja, jotka ovat välttämättömiä lapsen palvelutarpeen selvittämiseksi

- Tietoja voidaan pyytää esimerkiksi terveydenhuollosta, koulusta, varhaiskasvatuksesta tai poliisilta - kerro työntekijälle ketkä ovat sinun mielestäsi arvioinnin kannalta oleellisia yhteistyökumppaneita.
- Tietoja voidaan pyytää ja siirtää kirjallisesti, puhelimitse tai pyytämällä ko. taho yhteyseen tapaamiseen.
- Lapsetta ja perheestä sosiaalihuoltoon kertyvä tieto on salassa pidettävää.
- On tilanteita, joissa tietoja kokonaan tai joiltain osin luovutetaan myös ilman suostumustanne, esim. poliisille lapsen kohdittuissa rikosepäilyissä, terveydenhuollolle lapsen hoidon toteuttamiseksi tai opetusjärjestäjälle lapsen koulutuksen järjestämiseksi.
- Miettikää yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa, kenen olisi hyvä tietää arvioinnista tai jatkosuunnitelmista.

4 vaiheen toimintakortit

Valitse kenen toimintakorttiin haluat tutustua:

Ilmoittajan vihreälle kortille

Sosiaalityöntekijän siniselle kortille

Yhteistyökumppanin pinkille kortille

Asiakkaan keltaiselle kortille

Paluu Monitoimijain palveluprosessi-kaavioon

4 **Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arviointia**

PROSESSIN VAIHE

PROSESSIN VAIHE

Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arviointia

Arvioinnin lopputuloksen tarkastusmerkiksi tulee arvioida kuka verkoston toimintaan pelataan mikä on ensisijainen, toissijainen ja välttämättömyys.

- 1 Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea
- 2 Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta
- 3 Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

PROSESSIN VAIHE

Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea

Sosiaalityöntekijä tekee päätöksen lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta

Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

PROSESSIN VAIHE

Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arviointia

Arvioinnin lopputuloksen tarkastusmerkiksi tulee arvioida kuka verkoston toimintaan pelataan mikä on ensisijainen, toissijainen ja välttämättömyys.

- 1 Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea
- 2 Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta
- 3 Laadi kirjallinen yhtenvedo

PROSESSIN VAIHE

Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea

Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

Laadi kirjallinen yhtenvedo

PROSESSIN VAIHE

Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arviointia

Arvioinnin lopputuloksen tarkastusmerkiksi tulee arvioida kuka verkoston toimintaan pelataan mikä on ensisijainen, toissijainen ja välttämättömyys.

- 1 Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea
- 2 Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta
- 3 Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

PROSESSIN VAIHE

Huomioi koko verkoston toimintamahallisuudet

Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

PROSESSIN VAIHE

Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arviointia

Arvioinnin lopputuloksen tarkastusmerkiksi tulee arvioida kuka verkoston toimintaan pelataan mikä on ensisijainen, toissijainen ja välttämättömyys.

- 1 Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea ja mitä tuella tavoitellaan
- 2 Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta
- 3 Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

PROSESSIN VAIHE

Arvioi mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea ja mitä tuella tavoitellaan

Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

Lastensuojelun/sosiaalihuollon yhteistyökumppanin pinkit toimintakortit

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1	3	4	5
	2a		
	2b		

PROSESSIN VAIHE

Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arvioinnin

Arvioinnin lopputuloksen ratkaisemiseksi tulee arvioida koko verkoston osuutta, miltä osin on ensisijaisia, tarpeellista ja välttämätöntä.

1

Arvioikaa mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea

2

Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

3

Sosiaalisen verkoston yhteistyön tekeä yhteistyötä

Yhteistyökumppanin toimintakortti
A-puoli

A-puoli B-puoli Paluu vaiheen etusivulle

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1	3	4	5
	2a		
	2b		

PROSESSIN VAIHE

Palvelutarpeen arvioinnin päättymisen on kokonaisuuden arvioinnin

Arvioinnin lopputuloksen ratkaisemiseksi tulee arvioida koko verkoston osuutta, miltä osin on ensisijaisia, tarpeellista ja välttämätöntä.

1

Arvioikaa mihin asioihin lapsi tarvitsee tukea

2

Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

3

Sosiaalisen verkoston yhteistyön tekeä yhteistyötä

Yhteistyökumppanin toimintakortti
B-puoli

A-puoli B-puoli [Paluu vaiheen etusivulle](#)

1

Huomioikaa koko verkoston toiminta-mahdollisuudet

- Paras lopputulos on, kun lapsen palvelutarpeen arvioinnin perusteella pystytään yhdessä suunnittelemaan ja toteuttamaan asiakkaan tarvitsema tuki.
- Tuo esiin näkemyksiä siitä, mihin asioihin ja millaista tukea arvioit lapsen tarvitsevan.
 - Pohtikaa, mikä on lapsen tilanteen kokonaisuuteen nähden ensisijaisia ja tarpeellista tai välttämätöntä? Tuen tulee olla riittävää, oikein mitoitettua ja tarkoituksenmukaista.
- Pohdi, millaiset edellytykset ja mahdollisuudet sinulla on tukea lapsen tilannetta. Millaiset asiat perheestä tuntuvat avulta? Mikä on mahdollisesti toiminut tai ei ole toiminut aikaisemmin?
 - Jos sinä jatkat työskentelyä lapsen ja perheen kanssa, pyydä tarvittaessa muilta tukea työskentelyn sisällä ja tavoitteiden suunnitteluun.
- Puhukaa avoimesti siitä, millaisia odotuksia kullakin taholla on toisia kohtaan ja mitä lisäarvoa kukin tuo työskentelyyn. Vältä päällekkäistä työtä.

2

Päätös lapsen sosiaali-huollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

Päätös on joku seuraavista:

- 1. Sosiaalihuollon asiakkuus päättyy ja muut palvelut ja tukiverkostat jatkavat lapsen ja perheen tukemista**
Lapsen ja perheen tukeminen toteutuu esimerkiksi varhaiskasvatuksen tuella, terveydenhuollon palvelujen avulla tai vaikkapa perheneuvolassa.
- 2. Sosiaalihuollon asiakkuus jatkuu**
Lapselle ja/tai perheelle järjestetään sosiaalihoitolain mukaisia tukitoimia ja palveluja. Sosiaalihoitolain mukainen asiakkuus perustuu vapaaehtoisuuteen ja suostumukseen. Tuen näkökulmasta kyse on varhaisesta tuesta ja ennaltaehkäisevistä palveluista.
- 3. Lastensuojeluasiakkuus alkaa**
Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun sosiaalitoimikunta toteaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella sen olevan tarpeellista. Lastensuojelun tarve voi johtua joko lapsen itsensä vaarantavasta käyttäytymisestä tai lapsen kasvuolosuhteista, ja lapsi tarvitsee lastensuojelun mukaisia palveluja ja tukitoimia.

3

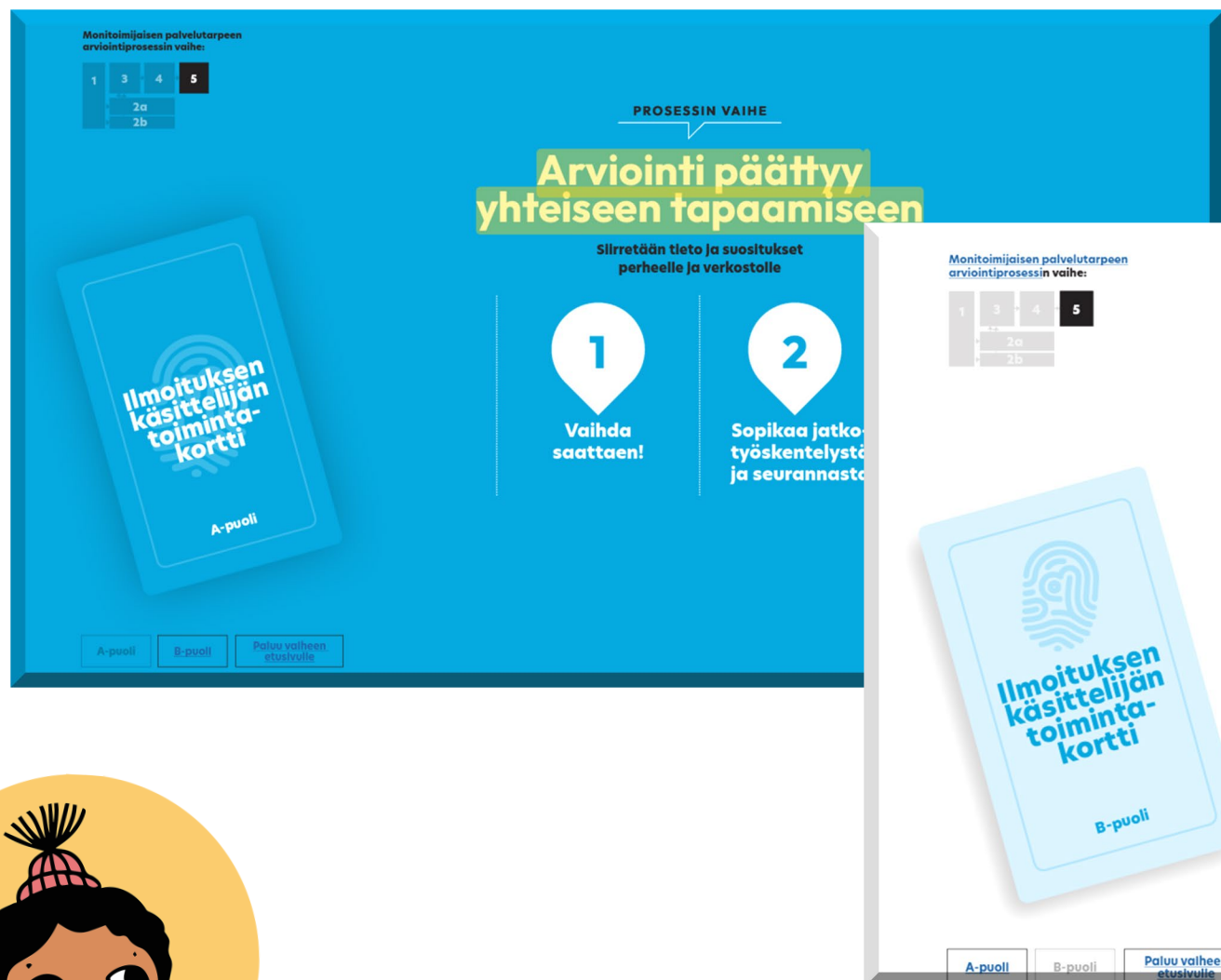
Sosiaalitoimikunta tekee kirjallisen yhteenvedon

Voit tallentaa oman työsi kannalta oleelliset tiedot omaan asiakastieto-/potilastietojärjestelmään.

5 vaiheen toimintakortit

Sosiaalityöntekijän siniset toimintakortit

1

Vaihda saattaen!

- Lapsen palvelutarpeen arvioinnissa koottu tieto siirretään niille tahoille, jotka jatkavat työskentelyä lapsen asioissa. Tarvittavia tietoja siirtämällä asiakkaalle rakennetaan siltä eteenpäin ja saatetaan oikean avun ja tuen piiriin, esimerkiksi peruspalveluihin/ perhekeskusverkostoon, terveydenhuoltoon tai lastensuojeluun.
- Sosiaalihuollon viranomaisena sinulla on myös lakiin perustuva velvollisuus antaa tietoja, jotka ovat välttämättömiä lapsen hoidon, huollon ja koulutuksen järjestämiseksi ja toteuttamiseksi (Shal 17 §).
- Tiedonsiirto voi tapahtua esimerkiksi yhteisessä palaverissa perheen ja verkoston kanssa.

2

Sopikaa jatko-työskentelystä ja seurannasta

- Nimetkää lapselle vastuu-/omatyöntekijä. Lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä erityisen tuen tarpeessa olevalle lapselle nimetään lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, muissa sosiaalihuollon palveluissa voi olla omatyöntekijä (esim. kasvatus- ja perheneuvolasta). Vastuutyöntekijä voidaan nimetä perhekeskuksesta ja se voi olla esimerkiksi varhaiskasvatuksen työntekijä tai lastenneuvolan terveydenhoitaja. Terveydenhuollon palvelussa voidaan myös nimetä oma vastuutyöntekijä.
- Sopikaa, kuinka työskentely jatkuu ja miten sitä seurataan. Sopikaa, milloin lapsen tilannetta arvioidaan uudelleen ja kuka kutsuu palaverin koolle.
- Jos lapsen asiakuus jatkuu sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaisissa palveluissa, tulee lapselle laatia [sosiaalihuoltolain](#) tai [lastensuojelulain](#) mukainen asiakassuunnitelma.

Yhdessä työtä haasteiden voittamiseksi

Apua lapselle ja koko perheelle monitoimijaisella mallilla.

Toimintakortteihin liittyviä haasteita ja jatkokehittämistarpeita

- Haasteet
 - Toimintakortit syntyneet käytännön kokemuksista keskustellen ja teoreettisesta ymmärryksestä – ei käytännön pilotointia
 - Ideaali vs. realismi – mahdollistaako arki parhaan laadun tekemisen?
 - Aikataulutus, yhteisten aikojen puute, lakisääteisten määräaikojen paine, mistä löytyy aikaa tälle kaikelle – ”helpompaa, kun teen yksin...”
- Jatkokehittämistarpeet ja –ehdotukset
 - Käytännön työssä pilotointi
 - Monialaisten toimijoiden perehdytys
 - Toimintakorttien ohjeet ovat alueellisesti ja paikallisesti sovittu tapa toimia
 - Organisaatioiden ja johdon sitoutuminen
 - Työskentelyolosuhteet mahdollistavat toimintamallin
 - Onhan kaikilla lupa toimia näin?

Mistä valmiit toimintakortit löytyvät?

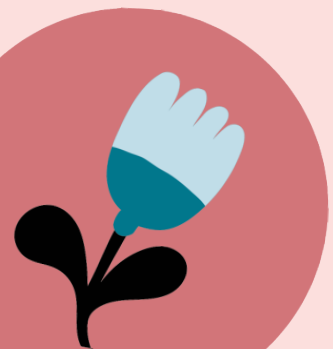
→ Innokylästä [LUMO-hankkeen toimintamallit –sivulta](https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/lumo-lastensuojelun-uudistaminen-monialaisesti-ita-ja-keski-suomessa-2020-22-osana/toimintamallit)

<https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/lumo-lastensuojelun-uudistaminen-monialaisesti-ita-ja-keski-suomessa-2020-22-osana/toimintamallit>

KIITOS!

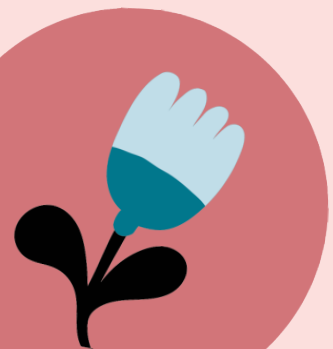
Marika Huupponen

Katariina Katainen

Tilaisuuden ohjelma;

- **Arvioinnin jatkuva ajankohtaisuus – johdattelua seminaarin teemaan**
professori Tarja Pösö, ETU-tutkimus.
 - **Lapsen tilanteen arviointi tutkimuksen näkökulmasta**
tutkijatohtori Anne-Mari Jaakola ja tutkija Tuuli Lamponen, ETU-tutkimusryhmä.
 - **Lasten kokemukset turvallisesta arvioinnista**
osallisuusasiantuntija Johannes Jahnukainen, erikoissuunnittelija Tanja Koskinen ja projektisuunnittelija Anne Ruusunen ja kokemusasiantuntijanuoret, Tulevaisuuden lasten lastensuojelu -hanke, Etelä-Suomi
 - **Lasta kokeva monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin toimintakortit**
lastensuojelun kehittäjä Marika Huupponen, Etelä-Savo ja lastensuojelun kehittämisasiantuntija Katariina Katainen, Pohjois-Savo. LUMO-hanke, Itä-Suomi
- **Kysymyksiä ja keskustelua**

KIITOS!